

Közgyűlésünk margójára

Közalkalmazotti-, (Üzemi-,) vagy/és Zenekari Tanácsok

A magyar Szimfonikus Zenekarok szövetsége valamint a Zene-, és Táncművészek Szakszervezete rendkívüli, közös közgyűlést tartott 1998 október 16-án a két szervezet otthonában. Az összejövételre hivatalosak voltak a zenekari igazgatók, a zenekari tanácsok, és más zenekari képviselők vezetői. A zenekari társadalmunkat régóta foglalkoztató közös gondunk, a zenekari (munkavállalói) képviselő működésének hatékonyabbá tétele volt a fő napirendi téma. Abból a tényből kiindulva, hogy országunkban a különböző fenntartású zenekarok mind a mai napig különböző módon szabályozzák (vagy nem) a munkáltatói és munkavállalói párbeszédet, illetőleg kapcsolatot, továbbá nincs egységes, kialakult gyakorlat a zenekari bizottságok tevékenységi területeinek meghatározását

illetően, az MZTSZ és Szövetségünk közösen kidolgozott javaslattal állt elő az összes szimfonikus zenekar felé. A javaslat célja, hogy egységessé váljon a zenekari munkavállalói képviselő, továbbá, hogy ezen képviselők rendelkezzenek mind szakmai kompetenciával (mint zenekari/művészeti tanácsok), mind jogszabályi háttérrel. A jelenlegi szabályozók szerint ti. a zenekarok ún. tanácsai (bizottságai) csupán annyi, és olyan jogokkal rendelkeznek, amennyit és amilyeneket a munkáltató ad nekik, vagyis – leegyszerűsítve – e bizottságok csak addig létezhetnek, ameddig a munkáltató jóindulata tart. Ezzel szemben az üzemi/közalkalmazotti tanácsok – miközben ugyan korlátozott, de elvitathatatlan jogokkal rendelkeznek – a megválasztásuk szempontjainak okán nem rendelkeznek műv-

szi kompetenciával, pontosabban a választók nem hatalmazták fel őket művészeti kérdésekben képviselni a zenekart. További általánosan jelentkező probléma, hogy egyes zenekaroknál túl sok – és esetenként egymás ellen dolgozó – bizottság alakult, míg másoknál egy képviselői szervezet sem tudnak létrehozni. E teljes problémahalmazt igyekszik áthidalni a két szervezet közös javaslata – megállapodás formában –, mely szerint a novemberi üzemi/közalkalmazotti tanácsi választásokat már e megállapodás szellemében tartásuk meg. A megállapodás szövegével minden jelenlévő (munkáltatók és munkavállalók) egyetértett és hitelesített. A végleges szöveget minden zenekar megkapta.

Popa Péter

PEARLE*

Szövetségünk egyre szerteágazóbb tevékenysége egyre növekvő terheket is jelent rendkívül kis apparátusunk és még kisebb büdzsénk számára. Azonban a hazai problémáinkat csak akkor tudjuk igazán orvosolni, ha rátekintésünk van a nagyvilágra, onnan folyamatosan információkat kapunk és – azokat feldolgozva – hasznosítani is tudjuk az így nyert tapasztalatokat. A nemzetközi kapcsolatok ápolása számunkra természetesen fordított irányban is hasznos, hiszen magunkat megismertetni és elfogadtatni az egyik legfontosabb feladat uniós csatlakozásunk előtt. Éppen ezért Szövetségünk nem kis köszönettel tartozik Laczkó Tóth Gergelynek, aki túl azon, hogy országunkat és szakterületünket értőn képviselte a legutóbbi Pearle konferencián, a Matáv hathatós támogatását is közvetítette felénk, megteremtve e fontos utazás feltételeit. – (szerk)*

Mit visz a kölni víz?

Beszámoló a PEARLE 16. Kölnben megrendezett konferenciájáról*

Az a megtiszteltetés ért, hogy a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének – külügyi referense, Kovács Géza Úr akadémizálására okán – képviselőként részt vehettem a PEARLE* 16. konferenciáján november 20-21-én, Kölnben.

A konferencia napirendi pontjai rengeteg érdekes témát ígértek, amelyek közül néhányról később bővebben is szót ejtenék, többek között

1. az Európai Unió keretein belüli munkáltatói és szakszervezeti érdekegyeztetésről,

2. az Európai Kulturális Fővárosokról,

3. a nagyértékű hangszerek vámengedélyéről,

4. a nemzetközi adózási egyezmények egyszerűsítéséről

5. a tagországokon belüli zenekari/színházi adatokról.

A konferenciának ezúttal a Deutsche Bühnenverein adott otthont, amely 1846 óta tölti be a német művészek, színházak és politikusok közötti mérleg szerepét, a munkáltató oldal képviselőjeként. A szervezet elnöke, Rolf Bolwin Úr, a kon-

ferencia elnökeként bemutatta az irányítási alatt működő Bühnenvereint, amely elmondása alapján egy igen erős, meghatározó szerepet betöltő munkáltatói egyesülés.

A konferenciára – mint a budapesti konferencia esetében is – a kötetlen, baráti, de építő jellegű vitáktól nem mentes légkör volt jellemző. Figyelve a nyugati országokból érkezett kollégák megnyilvánulásait az is világossá vált – ismét – hogy számunkra még rengeteg tennivaló van ahhoz, hogy az általuk folytatott EU szintű tárgyalásokon érdemben tudjunk részt venni, illetve az ott megfogalmazottakat legalább alapjaiban meg tudjuk valósítani Magyarországon (és itt első lépésként a felek hozzáállására gondolok, nem többre...).

Az EU keretein belül működő munkáltatók és szakszervezetek közötti érdek egyeztetés néhány legfontosabb pontjára hívták fel a jelen lévők figyelmét a tárgyalásokon részt vett kollégák. A EU szintű egyeztetést a színpadi munkások szakszervezete kezdeményezte, de a tárgyalások során egyre inkább fény derült arra, – és a munkáltatói oldal is ezt javasolta – hogy meg kell hívni a művészek érdekképviseleti szervezeteit is, hiszen pl. a szimfonikus zenekarok esetében a „roadok” és művészek aránya épp fordított arányú, mint egy színház esetében. További fontos tényező, hogy a megállapodások csakis keretjellelleggel születhetnek, hiszen nem lehet figyelmen kívül hagyni valamennyi tagország egyedi szabályzóit és megállapodásait (pl. kollektív szerződések). Az ilyen keretjellellegű szerződések hatékonyságáról – úgy gondolom – mindannyiunknak van tapasztalata, mindenesetre egy általános szabályrendszer (legalábbis ajánlás szintjén) segítheti a tagországok előbb-utóbb bekövetkező közeledését, uniformizálódását.

Az Európai Kulturális Fővárosok tapasztalatairól a dán kolléga, Hanne Josephsen számolt be (Koppenhága 1996-ban volt Kulturális Főváros, de a részletes statisztikai elemzések és hatásvizsgálatok csak nemrég láttak napvilágot). Néhány, általam érdekesnek ítélt adatot megemlítenék a rendelkezésre bocsátott anyagokból.

A „Koppenhága 96” év keretén belül a felnőtt lakosság kb. 2/3-a látogatott el valamilyen zenei eseményre, szintén kb. 2/3-a látogatott meg valamilyen kiállítás/múzeumot, kb. 50%-a nézett meg egy színházi előadást – összességében a koppenhágai régió felnőtt lakosságának 85%-a látogatott meg legalább egy kulturális eseményt 1996 folyamán. Ez a szám úgy gondolom önmagáért beszél még akkor is, ha a teljes költségvetés 1,009 milliárd dán koronát tett ki, a bevételek pedig mindössze 400 millió koronát. Az elsődleges célt, a kultúra és művészetek iránti elkötelezettség növelését és figyelem felkeltését maximálisan elérték, a keletkezett veszteségeket pedig a következő évek során rendezik. A Kulturális Fővárosok sorát 1999-ben Weimar veszi át, ahol a programok február 19-én indulnak majd.

A nagyértékű hangszerek vámengedélyéről már az előző konferencián is esett szó. Az EU tagországokon belül létre is jött egy egyezmény, amely révén valamennyi művészeti intézmény előzetes bejelentés és engedély alapján bizonyos nagyértékű hangszereihez beszerezhet egy igazolást, amely segítségével a külföldi turnézaskor a nagyértékű hangszer bonyodalmak nélkül vihető egyik országból a másikba. Egyenlőre ez a lehetőség csak az EU tagországok számára elérhető.

A nemzetközi adózási egyezmények egyszerűsítéséről beszélve felmerült az örök kérdés: melyik országban adózzon a munkavállaló, és milyen papírokat kapjon ahhoz, hogy az ügymenet minél egysze-

rűbb legyen. A jelenlévő tagok szinte valamennyi ország gyakorlatát elmondták, amiből világosan kiderült, hogy még szomszédos országok (pl. Belgium és Hollandia) esetén is rengeteg egymásnak ellentmondó és követhetetlen szabályozás van, nem beszélve a kontinens távoli pontjain fekvő országok közötti helyzetről. A konferencia résztvevői megállapodtak, hogy a következő konferenciára valamennyi tagország elkészíti a jelenleg érvényes helyzetről szóló beszámolóját, és a részletek ismeretében a PEARLE* megpróbál kialakítani egy egységes javaslat-tervezetet, amelyet továbbít az EU megfelelő szerveihez.

A tagországokon belüli zenekari/színházi helyzetről készült felmérést a PEARLE* készítette saját tagjainak küldött kérdőíveken keresztül. Összefoglalásként álljanak itt a legfontosabb, zenekarokra vonatkozó adatok (akár ötletadónak is).

Összefoglalásként legyen szabad egy kicsit irigykednem mindazért, amit a kollégáktól hallottam, még akkor is, ha a hallottak egy sokkal keményebb keretek között, valóban piaci viszonyok között működő, abszolút közönség-, egyszerre munkáltató- és munkavállalóorientált jövőt vetítettek előre. Ez a jövő, amelyre fel kell készülnünk – munkáltatóknak és munkavállalóknak egyaránt. Ebben a munkáltatói oldalt összefogó PEARLE* rendkívül nagy segítséget nyújthat, nyújtott és reményeink szerint nyújt majd a jövőben is.

Köszönöm a lehetőséget, és köszönöm a Szövetségnek, hogy alkalmat adott számomra a PEARLE* munkájában való részvételre. Remélem, hogy ez a kapcsolat a Szövetségnek is legalább annyi hasznos információt és ötletet fog adni a jövőben, mint számomra adott a két nap alatt.

– LTG –

	Belgium	Dánia	Németo.	Finno.	Norvégia	Svédó.	Anglia
zenekarok száma	cca. 25	5	34	29	6 tag	17 tag	65 tag, 300 egyéb
koncertek száma évente	809	657	5510	2000	430	2400	3000
hallgatók száma	n.a.	n.a.	4 millió	1,05 millió	354.936	1 millió	5 millió
közpénz aránya a finanszírozásban	43,32%	n.a.	85%	88%	80%	88,2%	30%
állami kultúra-finanszírozás összege (1997)	4244,1 millió BEF	n.a.	16000 millió DEM	4700 millió FMK	2900 millió NK	7162 millió SEK	475 millió GBP
állami támogatás teljes összege	623772 millió BEF	n.a.	1600000 millió DEM	320000 millió FMK	n.a.	676627 millió SEK	266500 millió GBP